

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری
عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)

گروه علوم انسانی

مصوب پانصد و پنجاه و هفتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۶/۱۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)

گروه: علوم انسانی
رشته: عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س) گرایش:
دوره: دکتری
کد رشته: کمیته تخصصی: الهیات و معارف اسلامی

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و پنجاه و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۶/۱۲ براساس طرح دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س) که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س) از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۴/۶/۱۲ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س) در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصد و پنجاه و هفتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۶/۱۲

در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)

که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به

تصویب رسید.

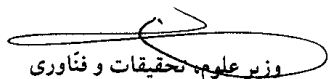
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و پنجاه و هفتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ

۱۳۸۴/۶/۱۲ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه

امام خمینی (س) صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمدمهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

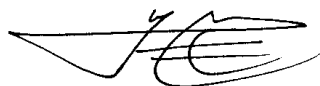

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

فهرست

الف) فصل اول: مشخصات کلی..... ۲

- ۱- مقدمه ۳
- ۲- تعریف و اهداف ۳
- ۳- شرایط پذیرش و ورود به دوره ۴
- ۴- طول دوره و شکل نظام آموزشی ۴
- ۵- نقش و توانایی فارغ التحصیلان ۵
- ۶- واحدهای درسی ۵

ب) فصل دوم: جدول دروس..... ۶

- ۱- واحدهای عرفان نظری ۷
- ۲- واحدهای عرفان عملی ۷
- ۳- واحدهای اختصاصی به عرفان امام ۷

ج) فصل سوم: سرفصل دروس دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه

- امام خمینی (س) ۸

فصل اول

مشخصات کلی

بسم الله الرحمن الرحيم

مشخصات کلی دوره دکتری رشته عرفان اسلامی و اندیشه امام
خمینی (س)

۱- مقدمه:

گروه عرفان اسلامی پژوهشکده امام خمینی (س) با عنایت به اهداف عالی نظام جمهوری اسلامی ایران و نیازهای علمی و فرهنگی کشور در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی و به منظور برداشتن گامی تکمیلی در جهت تحقق اهداف پژوهشکده که اساسی‌ترین آنها «سازمان‌دهی پژوهش‌های بنیادی و کاربردی درباره آراء و اندیشه‌های امام خمینی (س)» است، ضروری دانست که با ملحوظ داشتن طرق رفع نیازهای مذکور و نیل به هدف یاد شده، برنامه درسی دوره دکتری «عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)» را که بالاترین مقطع تحصیلی مقرر در نظام آموزشی عالی کشور است، طراحی نماید. گفتنی است که در طراحی این برنامه، آخرین مقررات و ضوابط وزارت علوم بطور کامل رعایت گردیده است. اهداف و مشخصات کلی برنامه، سرفصل دروس و منابع آنها که به تصویب شورای گروه عرفان اسلامی رسیده است، بدین شرح است:

۲- تعریف و اهداف:

دوره دکتری «عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)» یکی از دوره‌های آموزشی در عالی‌ترین مقطع نظام آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران است که به منظور تحقق اهداف اساسی زیر به فعالیت آموزشی و پژوهشی می‌پردازد:
الف) تربیت افرادی که با احاطه یافتن به آثار علمی در زمینه عرفان اسلامی و آشنا شدن با روش‌های پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند با نوآوری در زمینه‌های علمی و پژوهشی، در رفع نیازهای کشور و

گسترش مرزهای دانش در رشته تخصصی عرفان مؤثر بوده و به تازه‌هایی جهان دانش دست یابند.

ب) گسترش و تعمیق مبانی علمی رشته عرفان اسلامی با رویکرد فرامعرفتی و میان‌رشته‌ای

ج) نظام‌مند کردن میراث ارزشمند عارفان مسلمان به ویژه اندیشه‌های عرفانی امام خمینی (س) و گسترش تحقیقات آکادمیک در ارتباط با میراث یاد شده

۳- شرایط پذیرش و ورود به دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س):

الف) داشتن شرایط عمومی ورود به دوره دکتری در نظام آموزش عالی کشور

ب) داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته عرفان اسلامی یا رشته‌های مناسب با آن

ج) موفقیت در امتحان زبان

د) قبولی در امتحان اختصاصی ورود به دوره دکتری که توسط پژوهشکده امام خمینی (س) و انقلاب اسلامی برگزار می‌شود

ه) احراز صلاحیت در آزمون شفاهی که توسط گروه عرفان اسلامی برگزار می‌شود

و) داشتن معرفی نامه، مبنی بر صلاحیت تحصیل در دوره دکتری، حداقل از ۲ تن از استادان قبلی داوطلب

۴- طول دوره و شکل نظام آموزشی:

مدت این دوره مطابق مصوبات وزارت علوم ۴/۵ سال است و به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می‌شود. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می‌شود. مرحله پژوهشی پس از مرحله

آموزشی آغاز و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می‌پذیرد. محور اصلی فعالیت‌های این دوره پژوهش و کسب تبحر در رشته تخصصی مربوط است و آموزش، وسیله برطرف کردن کاستی‌های آموزشی دانشجویان این دوره است تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد.

۵- نقش و توانایی فارغ التحصیلان:

با توجه به آنچه در مورد اهداف رشته و شکل نظام آموزشی در آن گذشت، فارغ التحصیلان دوره دکتری در رشته عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س) را می‌توان دارای توانایی‌های زیر دانست:

الف) پژوهش و تدریس در مراکز دانشگاهی کشور، در حوزه‌های معرفتی عرفان از قبیل هستی‌شناسی، انسان‌شناسی، معرفت‌شناسی و اخلاق عرفانی متناسب با نیازهای علمی کشور در حوزه‌های یاد شده

ب) پاسخگویی به پرسش‌های بنیادی در زمینه عرفان و معنویت و رفع نیازهای فرهنگی کشور از این حیث

۶- واحدهای درسی:

واحدهای درسی این دوره اعم از آموزشی و پژوهشی ۳۶ واحد است و شامل ۱۸ واحد درسی است که در مرحله آموزشی عرضه می‌شود و ۱۸ واحد پایان نامه که به مرحله پژوهشی اختصاص دارد.

فصل دوم

جدول دروس

عناوین واحدها

دوره دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی (س)

ردیف	نام درس	تعداد واحد		ساعت		صفحه
		پیش نیاز	تخصصی (اصلی)	جمع	نظری	
۱	وجودشناسی عرفانی	۲		۳۲	۳۲	۹
۲	جهان‌شناسی عرفانی	۲		۳۲	۳۲	۱۰
۳	خداشناسی عرفانی	۲		۳۲	۳۲	۱۱
۴	انسان‌شناسی عرفانی		۲	۳۲	۳۲	۱۲
۵	عرفان و تفسیر قرآن		۲	۳۲	۳۲	۱۴
۶	مکاتب عرفان اسلامی		۲	۳۲	۳۲	۱۶
۷	فلسفه عرفان		۲	۳۲	۳۲	۱۸
۸	عرفان تطبیقی		۴	۶۴	۶۴	۱۹
۹	سیر و سلوک عرفانی	۲		۳۲	۳۲	۲۱
۱۰	آراء اختصاصی امام در عرفان نظری (۲و۱)*		۱+۱	۴۸	۱۶	۲۳
۱۱	آراء اختصاصی امام در عرفان عملی		۲	۳۲	۳۲	۲۴
۱۲	متون عرفانی امام به زبان عربی		۲	۳۲	۳۲	۲۵
۱۳	پایان‌نامه		۱۸			

*افزون بر ۸ واحد که در مرحله آموزشی به آراء اختصاصی امام در عرفان اختصاص یافته است، تحقیقات تحلیلی و تطبیقی در باب آراء یاد شده در مرحله پژوهشی انجام خواهد شد.

فصل سوم

سرفصل دروس

وجودشناسی عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز

هدف: بررسی تحلیلی و نظام مند آراء وجودشناختی عارفان مسلمان

سرفصلهای درس:

- ۱- مباحث مفهومی وجود
- ۲- مباحث مربوط به حقیقت وجود
- ۱-۲- اقسام حقیقت وجود (واجب و ممکن، مطلق و مقید، جوهر و عرض، جزئی و کلی)
- ۲-۲- احکام حقیقت وجود (اصالت وجود، وحدت وجود و اطلاق وجود)

منابع:

- ۱- فصوص الحکم، تألیف محیی الدین بن عربی و شروح آن
- ۲- تمهید القواعد، تألیف صائِن الدین علی بن محمد التُّرکِی
- ۳- مصباح الأُنس بین المعقول و المشهود، تألیف محمد بن حمزه
- ۴- مقدمه فیصری بر فصوص الحکم
- ۵- تعلیقات امام خمینی (س) بر شرح فصوص الحکم و مصباح الأُنس
- ۶- الحکمة المتعالیه فی الأسفار الأربعة العقلیه، تألیف ملاصدرا
- ۷- المشاعر، تألیف ملاصدرا

جهان شناسی عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز

هدف: بررسی تحلیلی و نظام مند آراء جهان شناختی عارفان مسلمان

سرفصلهای درس:

۱- نظریه تجلی و قوس نزول و صعود

۲- عوالم کلی وجود، حضرات خمس، اعیان ثابته و عالم مثال

۳- ارتباط عوالم وجود

منابع:

۱- فصوص الحکم، تألیف محیی الدین بن عربی و شرح آن

۲- تمهید القواعد، تألیف صائن الدین علی بن محمد الترمذی

۳- مصباح الأنس بین المعقول والمشهود، تألیف محمد بن حمزه

۴- مقدمه قیصری بر فصوص الحکم

۵- تعلیقات امام خمینی (س) بر شرح فصوص الحکم و مصباح الأنس

۶- الحکمة المتعالیه فی الأسفار الأربعة العقلیه، تألیف ملاصدرا

۷- المشاعر، تألیف ملاصدرا

۸- رساله فی التصوف، (رسائل قیصری) تألیف قیصری

۹- الفتوحات المکیه، تألیف محیی الدین بن عربی

10- *The Sufi Path of Knowledge*, William Chittick

11- *Sufism and Taoism*, Toshihiko Isutsu

خداشناسی عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز

هدف: بررسی تحلیلی و نظام‌مند آراء خداشناختی عارفان مسلمان

سرفصلهای درس:

- ۱- اسماء و صفات الهی: تعریف، جایگاه و نسبت آنها در سلسله وجود
- ۲- اقسام و احکام اسماء
- ۳- اسم اعظم و اسم مستأثر

منابع:

- ۱- فصوص الحکم، تألیف محیی‌الدین بن عربی و شروح آن
- ۲- تمهید القواعد، تألیف صائِن الدین علی بن محمد التُّرکِی
- ۳- مصباح الأُنس بین المعقول و المشهود، تألیف محمد بن حمزه فناری
- ۴- مقدمه قیصری بر فصوص الحکم
- ۵- تعلیقات امام خمینی (س) بر شرح فصوص الحکم و مصباح الأُنس
- ۶- الحکمة المتعالیه فی الأسفار الأربعة العقلیه، تألیف ملاصدرا
- ۷- المشاعر، تألیف ملاصدرا

انسان شناسی عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی تحلیلی در باب حقیقت و ابعاد وجودی انسان در نظام انسان شناسی عرفان اسلامی و تبیین آراء انسان شناسی عارفان مسلمان

سرفصلهای درس:

۱- ابعاد وجودی انسان از منظر عارفان مسلمان

۲- انسان کامل

۳- ولایت و خلافت

۴- سنخ شناسی انسان از منظر عارفان

منابع:

۱- انسان الكامل، تألیف الجیلی

۲- انسان الكامل، تألیف النسفی

۳- الفتوحات المکیة، تألیف محیی الدین بن عربی

۴- ثلث رسائل، تألیف القیصری

۵- فصوص الحکم، تألیف محیی الدین بن عربی و شروح آن

۶- مصباح الانس بین المعقول و المشهود، تألیف محمد بن حمزه فناری

۷- تمهید القواعد، تألیف ابن الترحه

۸- سبعة رسائل (الانسان قبل الدنيا، الانسان فی الدنيا، الانسان بعد الدنيا)، تألیف علامه

طباطبایی

- ٩- مثنوى، تأليف مولوى
١٠- معارف، تأليف بهاء ولد
١١- تمهيدات، تأليف عين القضاة
١٢- زبدة الحقايق، تأليف عين القضاة

عرفان و تفسیر قرآن

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی و تحلیل تأثیر قرآن در تکوین مفاهیم و مسائل عرفان و تأثیر عرفان بر تفسیر قرآن

سرفصلهای درس:

۱- تاریخچه و سیر تحول تفسیر عرفانی

۲- مبانی تفسیر عرفانی

۳- روش‌شناسی تفسیر عرفان

الف) تفاسیر مبتنی بر عرفان نظری

ب) تفاسیر اشاری یا فیضی

۴- آموزه‌های بنیادین عرفانی در قرآن

الف) آموزه‌های عرفان نظری

ب) آموزه‌های عرفان عملی

منابع:

۱- تفسیر قرآنی و زیان عرفانی، تألیف پل نویا، ترجمه اسماعیل سعادت

۲- پژوهشی در جریان‌شناسی تفسیر عرفانی، تألیف دکتر قاسم حسن‌پور

۳- فلسفه التأویل، تألیف نصر حامد ابوزید

۴- کشف الاسرار و عدة الابرار، تألیف رشیدالدین فضل‌الله میبدی

۵- تفسیر سلمی، تألیف ابو عبد الرحمن سلمی

- ۶- عرائس البیان، تألیف روزبهان بقلی شیرازی
۷- بیان السعادة فی مقامات العبادۃ، تألیف ملاسلطانعلی گنابادی
۸- التأویلات، تألیف ملا عبدالرزاق کاشانی
۹- اعجاز البیان فی تفسیر القرآن، تألیف صدرالدین قونوی

مکاتب عرفان اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی تحلیلی پیدایی و تطوّر مکاتب عرفان اسلامی

سرفصلهای درس:

۱- کلیات: تعریفها و تقسیمها

۲- عرفان زاهدانه و عرفان عاشقانه

۳- مکتب بغداد (بصره - کوفه)

۴- مکتب خراسان

۵- مکتب ابن عربی

۶- عرفان شیعی

منابع:

۱- ارزش میراث صوفیه، تألیف دکتر عبدالحسین زرین کوب

۲- جستجو در تصوف ایران و دنباله جستجو در تصوف ایران، تألیف دکتر عبدالحسین

زرین کوب

۳- اوراد الاحباب و فصوص الادب، تألیف ابوالمفاخر یحیی باخرزی

۴- تاریخ سلسله‌های طریقه نعمت‌اللهیه، تألیف دکتر مسعود همایونی

۵- تصوف، تألیف عباس شوشتری

۶- صفوة الصفا، تألیف ابن نراز اردبیلی

۷- سیر فلسفه در ایران، تألیف محمد اقبال لاهوری

- ۸- تاریخ فلسفه اسلامی، تألیف حنا الفخوری و خلیل الجر
- ۹- تاریخ نهضت‌های فکری ایرانیان از زرتشت تا رازی، تألیف عبدالرفیع حقیقت
- ۱۰- سلسله‌های تصوف در ایران، تألیف مدرسی چهاروهی
- ۱۱- سرچشمه تصوف، تألیف سعید نفیسی
- ۱۲- تحولات فکری در ایران، تألیف دکتر موسوی بروخیم
- ۱۳- تاریخ ادبیات، تألیف صفا
- ۱۴- تاریخ ادبیات، تألیف ادوارد براون
- ۱۵- تشیع و تصوف تا آغاز سده دوازدهم، تألیف دکتر کامل مصطفی الشیبی
- ۱۶- اسلام در ایران، تألیف پطروشفسکی، ترجمه کریم کشاورز
- ۱۷- مطلع سعدین و مجمع بحرین، تألیف کمال الدین عبدالرزاق سمرقندی
- ۱۸- تاریخ عرفان و عارفان ایرانی از بایزید بسطامی تا نورعلیشاه گنابادی، تألیف عبدالرفیع حقیقت
- ۱۹- التصوف الاسلامی، تألیف دکتر حسن عاصی
- ۲۰- التصوف الاسلامی، تألیف دکتر زکی مبارک

21- *History of Islamic Philosophy*, Seyyed Hossein Nasr

فلسفه عرفان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: پژوهش در مبادی علم عرفان و بررسی تحلیلی خصایص و منزلت معرفت‌شناختی تجربه عرفانی

سرفصلهای درس:

۱- کلیات (چیستی فلسفه عرفان)

۲- تمایز عرفان از رشته‌های علمی دیگر

۳- روش‌شناسی علم عرفان

۴- ماهیت تجربه عرفانی

۵- معرفت‌شناسی تجربه عرفانی

منابع:

۱- عرفان و فلسفه، تألیف استیس، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی

2- *The Varieties of Religious Experience*, William James.

3- *Mysticism and Philosophical Analysis*, Steven Katz.

4- *Reasons and Faiths*, Ninian Smart

5- *The Idea of the Holy*, R. Otto.

6- *Mysticism: Sacred and Profane*, R. Zaehner.

7- *Mysticism*, Evelyn Underhill.

8- *Perceiving God*, W.P. Alston.

9- *Epistemology of Religious Experience*, K. E. Yandell.

عرفان تطبیقی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی تحلیلی ویژگیهای مشارب مهم عرفانی در فرهنگهای غرب و شرق و شناخت وجوه تشابه و افتراق آنها

سرفصلهای درس:

- ۱- کلیات (مفهوم و قلمرو عرفان تطبیقی)
- ۲- طرح پرسشهای اساسی در مقام مقایسه و تطبیق نظامهای عرفانی با یکدیگر مبنی بر اینکه هر نظام عرفانی:

الف) چه پیش فرضهایی در مورد واقعیت دارد؟

ب) در مورد شناخت واقعیت چه نظری را مطرح می کند؟

ج) انسان در این نظام واقعیت چه جایگاهی دارد؟

د) چه مقصد نهایی برای انسان در مکتب عرفانی مورد نظر مطرح شده است؟

۳- بررسیهای موردی

الف) طرح مسأله وحدت وجود عاری از ثنویت در مکتب ودانتا و وحدت وجود مشروط در رامنوجا و مقایسه آن با وحدت وجود مطرح در عرفان اسلامی

ب) مقام نیروانا در بودیسم و مقایسه آن با مقام فنا در عرفان اسلامی

ج) طرح مباحث مربوط به وحی، الهام و تجربه عرفانی در عرفان یهودی با تکیه بر آراء شولم، بوهر و ابن میمون و مقایسه آنها با مباحث مربوط در عرفان اسلامی

د) عرفان مسیحی و مباحث مربوط به «کلمه الله» و «طریق مسیح» و «اتحاد با مسیح» در آن و مقایسه آنها با مباحث مربوط در عرفان اسلامی (واسطه فیض، سیر و سلوک و منازل و مقامات)

ه) مراقبه و شهود در ذن بودیسم و عرفان اسلامی

و) مقایسه نظریه صدور در مکتب نوافلاطونی و تجلی در عرفان اسلامی

ز) طریق محبت در بهگودگیتا و اقسام سلوک محبی و محبوبی در عرفان اسلامی

ح) مباحث مربوط به تحول درونی انسان، ساختار ذومراتب واقعیت و تشان وجود در شئون مختلف در مکتب تائوئیسم و عرفان ابن عربی

ط) جریانهای معاصر عرفانی و بررسی وجوه تشابه و افتراق آنها

ی) اسرار عبادات از دیدگاه امام خمینی، ابن عربی، سید حیدر آملی، حاج ملاهادی سبزواری، غزالی و یا ...

ک) ولایت از دیدگاه امام خمینی، ابن عربی، سید حیدر آملی، ترمذی و یا ...

ل) انسان کامل از دیدگاه امام خمینی، ابن عربی، نسفی، جیلی و یا ...

م) اخلاق عرفانی از دیدگاه امام خمینی و سایر عرفا و یا مکاتب عرفانی

ن) اسماء و صفات از دیدگاه امام خمینی، قاضی سعید قمی و یا ...

منابع:

1. *Mysticism East and West*, Rudofl otto
2. *Sufism and Taoism*, Toshikiko Izutsu
3. *Mysticism, Sacred and Profane*, R.C.Zaehner
4. *Hindu and Muslim Mysticism*, R.C.Zaehner
5. *Mysticism, Christian and Buddhist*, D.T.Suzuki

۷- آیین هند و عرفان اسلامی، تألیف داریوش شایگان

۸- وحدت وجود به روایت ابن عربی و مایستر اکهارت، تألیف قاسم کاکایی

سیر و سلوک عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز

هدف: تحقیق در باب مبانی و آداب سلوک

سرفصلهای درس:

۱- کلیات (تعریف مفاهیم)

۲- احوال، منازل و مقامات

۳- اذواق، مواجید و فتوح

۴- اسفار اربعه

منابع:

۱- فتوحات مکیه، تألیف محیی الدین بن عربی

۲- منازل السائرين، تألیف خواجه عبدالله انصاری و شروح آن

۳- مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه، تألیف عزالدین محمود کاشانی

۴- احیاء علوم الدین، تألیف ابو حامد محمد غزالی

۵- المحجة البيضاء فی تهذیب الاحیاء، تألیف فیض کاشانی

۶- مرصاد العباد، تألیف نجم الدین رازی

۷- سر الصلوة، تألیف امام خمینی

۸- آداب الصلوة، تألیف امام خمینی

۹- شرح دعای سحر، تألیف امام خمینی

۱۰- اللمع فی التصوف، تألیف ابونصر سراج

- ۱۱- شرح چهل حدیث، تألیف امام خمینی
- ۱۲- شرح حدیث جنود عقل و جهل، تألیف امام خمینی
- ۱۳- اوصاف الأشراف، تألیف خواجه نصیرالدین طوسی
- ۱۴- نمط نهم و دهم اشارات، تألیف ابوعلی سینا

آراء اختصاصی امام در عرفان نظری (۱ و ۲)

تعداد واحد: ۱ + ۱

نوع واحد: نظری و عملی

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی تحلیلی آراء اختصاصی امام در مباحث وجودشناسی، خداشناسی، جهان‌شناسی و انسان‌شناسی

سرفصلهای درس:

- ۱- آراء وجودشناختی (حقیقت وجود، جعل وجود، مسأله جعل به طریق اهل الله، جعل اعیان)
- ۲- آراء خداشناسی (نظریه تجلی، معیار تمایز اسماء، اسماء الذات، اسم مستأثر، تنزیه و تشبیه)
- ۳- آراء جهان‌شناختی (مقام عماء، اعیان ثابت، حضرات خمس، حقیقت عالم، تعینات الهی)
- ۴- آراء انسان‌شناختی (انسان کامل، ولایت، نبوت، عین ثابت محمدی، خلافت)

منابع:

- ۱- تعلیقات علی فصوص الحکم و مصباح الانس، تألیف امام خمینی
- ۲- مصباح الهدایه الی الخلاقه و الولایه، تألیف امام خمینی
- ۳- شرح دعای سحر، تألیف امام خمینی
- ۴- تقریرات فلسفه امام، تألیف آیت الله سید عبدالغنی اردبیلی

آراء اختصاصی امام در عرفان عملی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: بررسی تحلیلی آراء اختصاصی امام در باب اخلاق، آداب و احکام سلوک

سرفصلهای درس:

۱- آراء مربوط به احوال، منازل و مقامات

۲- آراء مربوط به اسفار اربعه

۳- آراء اخلاقی

منابع:

۱- سر الصلوة، تألیف امام خمینی

۲- آداب الصلوة، تألیف امام خمینی

۳- شرح دعای سحر، تألیف امام خمینی

۴- شرح جهل حدیث، تألیف امام خمینی

۵- شرح حدیث جنود عقل و جهل، تألیف امام خمینی

متون عرفانی امام به زبان عربی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تخصصی (اصلی)

هدف: مطالعه عمیق و بررسی تحلیلی متون عرفانی امام

سرفصلهای درس:

متون برگزیده از آثار عرفانی امام در مباحث عرفان نظری و عملی

منابع:

۱- تعلیقات علی فصوص الحکم و مصباح الانس، تألیف امام خمینی

۲- مصباح الهدایه الی الخلافة و الولاية، تألیف امام خمینی

۳- سر الصلوة، تألیف امام خمینی

۴- شرح دعای سحر، تألیف امام خمینی